

**Міністерство освіти і науки України
Інститут вищої освіти НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Національна академія педагогічних наук України
Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży (Польща)
Комунальний заклад вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж
імені Михайла Грушевського»
Спілка голів обласних Рад директорів закладів фахової перед вищої освіти України
Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся»**

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Матеріали

Міжнародної науково-теоретичної конференції

(25 квітня 2024 року)

(Електронне видання)

м. Бар

2024

•••
2

*Рекомендовано до друку вченою радою Комунального закладу вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського»
(протокол № 5 від 24 червня 2024 року)*

Рецензенти:

Барановська Лілія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, дійсний член Академії МСКП «Полісся»;

Дубасенюк Олександра Антонівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка, почесний академік НАПН України, президент, дійсний член Академії МСКП педагогіки «Полісся»;

Ярошенко Ольга Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, головний науковий співробітник відділу інтеграції вищої освіти і науки, Інститут вищої освіти НАПН України.

Інноваційні стратегії розвитку вищої освіти в умовах реалізації концепції навчання впродовж життя: Збірник матеріалів Міжнародної науково-теоретичної конференції / за заг. редакцією М.О.Мороз, Ю.В. Івженка. Бар: редакційно-видавничий центр КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського». 2024. 242 с.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні стратегії розвитку вищої освіти в умовах реалізації концепції навчання впродовж життя», яка відбулася 25 квітня 2024 року. До збірника включені статті, в яких розкриваються основні тенденції та проблеми розвитку системи вищої освіти в Україні, а також світові тренди розвитку вищої освіти; окреслено концептуальні підходи до професійної педагогічної освіти та професійної компетентності сучасного фахівця; з'ясовано особливості організації освітнього процесу у закладах вищої та фахової передвищої освіти в період збройної агресії рф проти України.

Рекомендовано для викладачів закладів освіти, педагогічних працівників, наукових співробітників, здобувачів вищої та фахової передвищої освіти.

*Редколегія може не поділяти погляди авторів, викладені у збірнику.
Автори несуть повну відповідальність за опублікований матеріал*

© Комунальний заклад вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського», 2024

© Автори тез доповідей, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова: САВЧУК Петро – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та фахових методик, директор КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського», член-кореспондент Академії МСКП «Полісся».

Відповідальний секретар: МОРОЗ Майя – доктор педагогічних наук, доцент кафедри мистецьких дисциплін, декан гуманітарно-педагогічного факультету КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського», дійсний член Академії МСКП «Полісся».

Члени оргкомітету:

ЇВЖЕНКО Юрій – кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач сектору відділу науково-методичного забезпечення професійної освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

САМБОРСЬКА Олена – доктор філософії, доцент кафедри педагогіки, психології та фахових методик, заступник директора з навчальної роботи КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського», член-кореспондент Академії МСКП «Полісся».

СТОРОЖУК Антоніна – кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри мистецьких дисциплін, вчений секретар КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського», член-кореспондент Академії МСКП «Полісся».

Медвідь Михайло, Сасовський Тарас ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОФРАГМЕНТУ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНЖЕНЕРНОГО КРЕСЛЕННЯ	133
Мілінчук Андрій ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	136
Мішкулинець Олена ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	140
Москаленко Лада, Бондаренко Олена ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕХНОЛОГІЇ STEM- ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС	144
Невмержицька Олена, Ковальчук Валентина ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ	146
Ненько Юлія SOFT SKILLS FOR LIFELONG LEARNING	149
Нохріна Ірина, Котелевець Анастасія СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	151
Пантелюк Людмила ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ВІТЧИЗНЯНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖАХ	154
Папка Любов ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ	158
Поберецька Вікторія ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)	163
Подкур Ірина ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ МАРКШЕЙДЕРСЬКОЇ СПРАВИ	166
Савенко Олександр ФЕНОМЕН НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ВСЬОГО ЖИТТЯ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	168
Салфетнікова Катерина ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІЙ ТЕХНОЛОГІЙ	170
Сліжевський Андрій, Кірвалідзе Георгій ПОДОЛАННЯ ВИКЛИКІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	172
Сонько Юлія, Мар'євич Наталія МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ ХУДОЖНЬО- ЕСТЕТИЧНОГО НАПРЯМУ З УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	182
Сорочинська Світлана МОРАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНИЙ ВПЛИВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНО-ПІСЕННОЇ КАЛЕНДАРНОЇ ОБРЯДОВОСТІ НА СВІДОМІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	185
Струкевич Олексій ІСТОРИЧНА ТЕМАТИКА В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ З МОСКОВСЬКИМ АГРЕСОРОМ	190
Супрун-Ковальчук Тетяна, Фляжнікова Ярослава КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ЮРИСТА-ПРОФЕСІОНАЛА	194

Грина Нохріна
аспірантка кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи Київського
столичного університету імені Бориса
Грінченка, м. Київ
Анастасія Котелевець
викладач кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи Київського столичного
університету імені Бориса Грінченка,
аспірантка кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи Київського
столичного університету імені Бориса
Грінченка, м. Київ

СОЦІАЛЬНИЙ ПОРТРЕТ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Формування сучасної молоді в Україні відбувається в часи економічних криз, пандемій та війни, що безпосередньо впливає на становлення особистості.

Нам імпонує думка В. Андрущенко, що студентська молодь, як соціальна група є об'єктом виробництва, предметом якого є формування особистості студента, саме тому головною формою виробництва є освітня діяльність [1, с. 461], що важливо пам'ятати в особливо мінливих умовах сучасності.

Науковці В. Будаєв та О. Олексюк, зазначають, що «студентство є складовою частиною молоді, її специфічною групою, що характеризується особливими умовами життя, побуту і праці, суспільною поведінкою і психологією, системою ціннісних орієнтацій» [3, с. 35].

Проблеми становлення студентської молоді є актуальною темою для науковців, у вітчизняній науці досліджували соціальний портрет сучасного студента: В. Андрущенко, І. Бех, А. Вишняк, А. Іванова, М. Карпенко, Н. Крохмаль, Т. Лисовський, І. Мартинюк, Н. Чурилов, А. Ярошенко. Також тема висвітлена у працях зарубіжних дослідників Р. Арон, Й. Беркхаут, П. Екклс, Лесмі М. Блоум, К. Мангейм, Г. Маркузе, К. Поппер, Б. Томас.

Нідерландський соціолог Й. Беркхаут визначав студентський період, як певний етап життя, коли людина шукає своє місце в соціумі, формує свою ідентичність, пізнає світ, розширює свої знання та навички. Студент – це людина, яка є соціально активною і має власні інтереси та цілі в житті, працює над своїм професійним і особистісним розвитком.

Соціальний портрет студента – це сукупність соціальних, психологічних, економічних і політичних поглядів та культурних цінностей, якими студент керується під час навчання та своєї соціальної діяльності [7].

Для того, щоб майбутні фахівці оволоділи необхідними компетенціями, набули соціальних та інтелектуальних навичок і стали затребуваними в сучасному суспільстві та на ринку праці – необхідно мати чітке уявлення про основні характеристики сучасних студентів та враховувати особливості їхньої соціалізації в умовах суспільних змін.

Під час навчання у закладі вищої освіти, молоді люди проходять важливий етап формування особистісних якостей: оволодіння комплексом соціальних ролей, розвитку компетенцій та набуття досвіду. У цей період перед студентами постає багато життєвих викликів і труднощів, долаючи які, вони досягають успіху в навчанні та житті.

Розглянемо, соціально-психологічні особливості студентської молоді [6] :

- самоідентифікація – розуміння своєї індивідуальності, унікальності бачення себе в соціумі та приналежності до певної групи, визначення життєвої мети;
- адаптація – важливий і водночас складний етап для кожного студента, він полягає у здатності правильно реагувати на вимоги та правила навчального закладу, умінні

розвиватись не вступаючи в конфлікт з освітнім середовищем. Успішна адаптація є основою подальшого розвитку кожного студента, становлення особистості, майбутнього фахівця;

- соціальні навички – формування нових соціальних навичок, студенти часто об'єднуються в групи за інтересами, що в свою чергу допомагає їм розвивати комунікативні, організаційні та управлінські навички, працювати у команді;
- критичне мислення – розвиток когнітивних здібностей, здатність критично оцінювати інформацію та світогляд. Студенти можуть досліджувати соціальні проблеми та вивчати їхній соціальний вплив, що сприяє розвитку навичок критичного мислення;
- самостійність – студенти беруть на себе відповідальність за власне життя та рішення і переходять до самостійного життя;
- емоційний інтелект – здатність розуміти та контролювати свої емоції, використовувати їх для досягнення цілей. Розвиток емоційного інтелекту допомагає студентам краще адаптуватися в сучасному суспільстві та стати соціально успішними;
- креативність і творчість – відіграє важливу роль у вирішенні проблем та досягненні успіху в різних галузях життя, допомагає генерувати нові ідеї та використовувати їх для досягнення своїх цілей.

Кожна з перерахованих соціально-психологічних особливостей студентської молоді, має певний вплив на студентське життя та становлення особистості в суспільстві.

Важливо врахувати, що більшість сучасної студентської молоді є поколінням «зумерів». Представники даного покоління, чітко ставлять перед собою цілі і впевнено йдуть до їх здійснення, долаючи труднощі і перешкоди на своєму шляху [5]. Тож, можемо виокремити наступні соціально-психологічні характеристики сучасної студентської молоді:

- яскраво виражена індивідуалізація, орієнтація на себе;
- готовність підтримувати прагнення бути незалежним і самостійним;
- високий рівень мотивації на досягнення результатів;
- знання цифрових технологій, створення сучасних ринкових трендів;
- гнучкість та адаптація до нових умов та викликів;
- перевага змістовній роботі, бажання мати вплив і значущість в професійній сфері;
- пріоритет на психічне здоров'я та добробут;
- високий рівень соціальної активності;
- прагнення до творчості та самореалізації [2].

Таким чином, можемо зробити висновок, що сучасне студентство має високе прагнення до особистісної та професійної самоідентифікації, творчий потенціал, активний інтерес до практичної участі в суспільних змінах, індивідуальне ставлення до різних аспектів національного життя та власну соціальну орієнтацію. Бачимо, що соціально-психологічні характеристики сучасної студентської молоді відображають необхідність швидко реагувати на виклики, у яких вони здобувають вищу освіту та формуються як особистості.

Підсумовуючи вищесказане, вважаємо, що виклики для закладів вищої освіти та викладачів полягають у створенні належних умов для особистісно-орієнтованого навчання сучасної студентської молоді. Ці умови можуть гарантувати розвиток і саморозвиток студентів, розкриття їхньої унікальності, індивідуалізацію пізнавальних процесів та побудову моделі співпраці. Для ефективної співпраці можуть бути використані такі види діяльності: аналіз конкретних професійних ситуацій, робота в групах, дискусії, круглі столи, дебати, тощо.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Організоване суспільство. Проблема організації та суспільної самоорганізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть. Досвід соціально-філософського аналізу. Київ : Атлант ЮЕМСі, 2006. 498 с.
2. Бандура В., Джус С. Молодь у світі сучасних інформаційних технологій. «Innovations in education: prospects and challenges of today» : II Міжнар. науково-практ. конф., м. Софія, 19 січ. 2024 р. Софія, 2024. С. 350–352.
3. Будак В., Олексюк О. Особливості студентської молоді як суб'єкта освітнього простору університету. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського*. 2018. С. 34–42.
4. Зеленов Є. Цифрове покоління: ризики, переваги, засоби взаємодії. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 5 (86). 2018. С. 46-57.
5. Саух П. Характерні риси нового «Z»-покоління та особливості роботи з ним в контексті Нової української школи. *Практична філософія і Нова українська школа. Зб. тез Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 16 травня 2019 р., м. Київ. Київ: НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України, 2019. С. 67–70.
6. Eccles, P. «Student transition to university: the challenge of uncertainty», *Journal of Further and Higher Education*. 2012, 36(6), 765-774
7. Williams C. J., Matt J. J., O'Reilly F. L. Generational Perspective of Higher Education Online Student Learning Styles. *Journal of Education and Learning*. 2014. Vol. 3, no. 2. URL: <https://doi.org/10.5539/jel.v3n2p33>.

Наукове видання

**ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ**

*Матеріали
Міжнародної науково-теоретичної конференції
(25 квітня 2024 року)*

Електронне видання

*Упорядники: Мороз М.О., Ївженко Ю.В.
Комп'ютерне верстання: Мороз М.О.*